

Baufré nevű iszákos franciától, aki jól ismerte a nagy festőt. Ezek az adatok, főképp az anyagi vonatkozásuak, jelentősen különböznek azoktól, amiket Gauguin Dániel Monfreidhez írt leveleiben olvashatunk, De igen jellemző Baufré kijelentése: A kormányzók gyűlöltek Gauguint, mert folyton átkozta őket, amiért kiirtották a benszülöttek régi szokásait . . .

Igen, kiirtották a szokásaikat, le-törték a jökevüket, játékos, énekes, vidám életüket és ma kihalt völgyek, elpusztult lakóhelyek jelzik csak az egykori paradicsomi boldogság nyomait. Mert ezek a kannibálok, akiket csak a sóhiány vezetett az emberhúsvésre, alapjában véve jólelkűek voltak és több keresztényi szeretetről tettek tanúságot, mint hódítóik. A tenger, a föld és a nap megadott nekik mindent, amire szükségük volt. Halásztak, disznókra vadásztak, gyümölcsöt ettek és táncoltak. A férfinép gyönyörű, szálas emberekből állt, a nők oly szépek voltak, hogy a matrózok, ha meglátták őket, megszőktek hajóikról . . .

A kipusztuló faj maradéka érzi sorsa beteljesülését, de panasz nélkül, szeliden éli le rövid életét. O'Brien egy esztendő-t töltött közöttük és igazán pompás könyvet írt róluk, amelyben nemcsak mai életüket írja meg, de multjukra is kiterjeszkedik, ősi legendáik után nyúl és a közvetlenség meg-elevenítő erejével hozza elének a ter-

mészet gyermekeinek rokonszenves alakjait. Szemléltető előadásában gyakran és sikeresen él a humor eszközeivel is, ami még élvezhetőbbé teszi kitűnő munkáját. A könyvben számos igen szép fénykép mutatja be a benszülöttek életét, csak éppen az szorulna magyarázatra, hogy miért került ennek a köyvnek a címlapjára két *afrikai néger?* m.—i.

A Pásztortűz. Reményik Sándor a mult hónapban fenséges, de megdöb-bentő szózatot írt a *Pásztortűz* barátaihoz abból az alkalomból, hogy a válságos idők miatt ezt az igazán kedves, nagy értékű és multú (XVIII. évfolyamát érte meg az idén) folyóiratot a megszűnés veszélye fenyegeti. Nagy örömmel látjuk, hogy Reményik Sándor riadójának már részben meg-volt a hatása : az erdélyi írók szegény, de lelkes gárdája önzetlen támogatást ígért a lapnak arra az időre, amíg az anyagi nehézségekkel megbirkózik ; most már csak az előfizetők támogatása van hátra. Minthogy a Pásztortűznek itt nálunk is, különösen az ideszakadt erdélyi magyarság körében sok olvasója és lelkes barátja van, őszinte rokonérzessel hívunk fel mindenkit e lap propagálására. Most megjelent számába Gyallai Domokos, Tormay Cecile, Áprily Lajos, Reményik Sándor írtak elbeszélést s verseket s több érdekes cikk között különösen figyelemreméltó Császár Károly cikke, melyben Móricz Zsigmondot leckézteti meg. A folyóirat kiadóhivatala : Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (Brassay-utca 5.). Előfizetési díj egy évre 22 P. Előfizetés a *Studium* könyvkereskedés útján, Budapest, Múzeum-körút.